COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 7.6.2016
COM(2016) 368 final

2016/0169 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a anumitor state membre să accepte, în interesul Uniunii Europene, aderarea Kazahstanului la Convenția de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Obiectivul Convenției de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii (denumită în continuare „Convenția din 1980”), ratificată până în prezent de 93 de țări, inclusiv de toate statele membre ale UE, este de a restabili statu-quo-ul prin înapoierea imediată a copiilor deplasați sau reținuți ilicit, prin intermediul unui sistem de cooperare între autoritățile centrale desemnate de părțile contractante.

Întrucât prevenirea răpirii copiilor este o parte esențială a politicii UE de promovare a drepturilor copilului, Uniunea Europeană întreprinde acțiuni la nivel internațional pentru a îmbunătăți aplicarea Convenției din 1980 și încurajează țările terțe să adere la convenție.

La 3 iunie 2013, Kazahstan și-a depus instrumentul de aderare la Convenția din 1980. Convenția a intrat în vigoare în Kazahstan la 1 septembrie 2013.

Conform articolului 38 alineatul (4) din Convenția din 1980, aceasta se aplică între statul care aderă și statele contractante care vor fi declarat că acceptă această aderare.

Întrucât problema răpirii internaționale de copii intră în sfera competenței externe exclusive a Uniunii Europene, decizia privind acceptarea de către statele membre a aderării Kazahstanului la convenție trebuie luată la nivelul UE printr-o decizie a Consiliului. Prin urmare, statele membre ar trebui să depună declarația de acceptare a aderării Kazahstanului în interesul Uniunii Europene.

Existența competenței exclusive a UE în ceea ce privește acceptarea aderării unui stat terț la Convenția din 1980 a fost confirmată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, care a fost consultată la inițiativa Comisiei.

La 14 octombrie 2014, prin Avizul 1/13 al Curții de Justiție a Uniunii Europene s-a confirmat că *acceptarea aderării unui stat terț la Convenția de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii ține de competența exclusivă a Uniunii Europene*.

Curtea a insistat asupra nevoii de uniformitate la nivelul UE în acest domeniu, în vederea evitării unei *geometrii variabile* între statele membre. Obiectivul prezentei decizii este de a asigura intrarea în vigoare a Convenției din 1980 între Kazahstan și toate statele membre ale UE.

• Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat

În ceea ce privește răpirea copiilor de către unul dintre părinți, Convenția de la Haga din 1980 este contrapartea internațională a Regulamentului nr. 2201/2003 al Consiliului (cunoscut sub denumirea de „Regulamentul Bruxelles IIa”), care reprezintă piatra de temelie a cooperării judiciare în cadrul UE în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești[1].

Unul dintre obiectivele principale ale regulamentului este acela de a descuraja răpirile de copii între statele membre prin stabilirea de proceduri pentru a asigura înapoierea imediată a copilului în statul membru în care își are reședința obișnuită. În acest scop, Regulamentul

[1] JO L 338, 23.12.2003, p. 31.

Bruxelles IIa include, la articolul 11, procedura prevăzută în Convenția de la Haga din 1980 și o completează prin clarificarea unor aspecte ale acesteia, în special în ceea ce privește ascultarea copilului, perioada de timp necesară pentru a pronunța o hotărâre după depunerea unei cereri de înapoiere și motivele de refuz al înapoierii copilului. Regulamentul introduce, de asemenea, dispoziții care reglementează situațiile în care în state membre diferite se pronunță hotărâri contradictorii de înapoiere și de refuz al înapoierii.

La nivel internațional, Uniunea Europeană sprijină aderarea statelor terțe la Convenția din 1980 pentru ca statele sale membre să se bazeze pe un cadru juridic comun atunci când tratează cazurile de răpiri internaționale de copii.

La 21 decembrie 2011, Comisia a adoptat 8 propuneri de decizii ale Consiliului de acceptare a aderării la Convenția de la Haga din 1980 privind răpirea internațională de copii a 8 țări terțe (Maroc, Singapore, Federația Rusă, Albania, Andorra, Seychelles, Gabon și Armenia)[2].

Între iunie și decembrie 2015, Consiliul Uniunii Europene a adoptat 7 decizii[3] pe baza propunerilor menționate anterior.

Prezenta propunere vizează o țară terță (Kazahstan) care a aderat la Convenția din 1980 după adoptarea propunerilor din 2011.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Pe lângă obiectivul general al dezvoltării cooperării judiciare în materie civilă care are implicații transfrontaliere, în temeiul articolului 81 din TFUE, prezenta propunere are legătură și cu obiectivul consacrat la articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană de a proteja drepturile copilului. Sistemul prevăzut de Convenția de la Haga din 1980 vizează protejarea copilului de efectele dăunătoare ale unei răpiri parentale și asigurarea faptului că respectivul copil poate menține contactul cu ambii părinți, de exemplu prin protejarea exercitării efective a drepturilor de vizitare.

Propunerea este, de asemenea, în concordanță cu promovarea utilizării medierii în soluționarea litigiilor familiale transfrontaliere. Directiva privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială[4] se aplică, printre altele, dreptului familiei în spațiul judiciar european comun. Convenția de la Haga din 1980 încurajează, de asemenea, soluționarea pe cale amiabilă a litigiilor familiale. Unul dintre ghidurile de bune practici elaborate în temeiul Convenției de la Haga din 1980, care este publicat de Conferința de la Haga privind dreptul internațional privat, este consacrat utilizării medierii pentru soluționarea litigiilor familiale internaționale legate de copii care intră în domeniul de aplicare al convenției. La inițiativa Comisiei Europene, acest ghid a fost tradus în toate limbile UE, în afara englezei și francezei, precum și în arabă, pentru a sprijini dialogul cu statele care nu au ratificat încă această

---

2 COM (2011) 904, 908, 909, 911, 912, 915, 916, 917, adoptate la 21.12.2011.

3 DECIZIA (UE) 2015/1023 A CONSILIULUI din 15.6.2015; DECIZIA (UE) 2015/1024 A CONSILIULUI din 15 iunie 2015; DECIZIA (UE) 2015/2354 A CONSILIULUI din 10 decembrie 2015; DECIZIA (UE) 2015/2355 A CONSILIULUI din 10 decembrie 2015; DECIZIA (UE) 2015/2356 A CONSILIULUI din 10 decembrie 2015; DECIZIA (UE) 2015/2357 A CONSILIULUI din 10 decembrie 2015; DECIZIA (UE) 2015/2358 A CONSILIULUI din 10 decembrie 2015. Decizia cu privire la Gabon este suspendată temporar până la numirea de către Gabon a autorității centrale care trebuie desemnată în temeiul articolului 6 din convenție.

4 Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială (JO L 136, 24 mai 2008, p. 3).

convenție și pentru a contribui la găsirea, împreună cu țările care nu au ratificat convenția[5], a unor modalități concrete de soluționare a problemelor legate de răpirea internațională de copii.

2. TEMEIUL JURIDIC, SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

• Temeiul juridic

Dat fiind că decizia se referă la un acord internațional, temeiul juridic aplicabil este articolul 218 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, coroborat cu articolul 81 alineatul (3). Consiliul hotărăște în unanimitate, după consultarea Parlamentului European.

Regatului Unit și Irlandei le revin obligații în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 și, în consecință, acestea participă la adoptarea și la aplicarea prezentei decizii.

În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale.

• Subsidiaritatea

Inițiativa intră în sfera competenței exclusive a UE în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din TFUE, astfel cum s-a confirmat prin Avizul 1/13 al Curții de Justiție a Uniunii Europene. În consecință, principiul subsidiarității nu se aplică.

• Proporționalitatea

Prezenta propunere este elaborată pe modelul deciziilor Consiliului adoptate deja pe aceeași temă și nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului ce constă în întreprinderea unei acțiuni coerente la nivelul UE în ceea ce privește răpirea internațională de copii, asigurându-se că toate statele membre ale UE acceptă aderarea Kazahstanului la Convenția de la Haga din 1980 într-un anumit interval de timp.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

• Consultări cu părțile interesate

Pentru ca UE să ia o decizie în cunoștință de cauză cu privire la acceptarea sau neacceptarea aderării unei anumite țări terțe la Convenția din 1980, este necesar să se efectueze o muncă pregătitoare adecvată.

În cadrul unei reuniuni a experților din 20 ianuarie 2015, Comisia și statele membre ale UE au convenit asupra unui set de criterii de referință pentru a evalua situația țării terțe care a aderat la convenție. Din consultarea cu statele membre și din discuțiile care au avut loc în cadrul unei reuniuni a experților din 15 ianuarie 2016 reiese că, în această etapă, nu există obiecții din partea statelor membre cu privire la acceptarea aderării Kazahstanului la Convenția din 1980.

[5] https://assets.hcch.net/upload/mediation_ro.pdf

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

Informațiile relevante privind nivelul de punere în aplicare a convenției în Kazahstan au fost colectate din mai multe surse. În primul rând, au fost colectate informații de către delegația UE în Kazahstan, în special cu privire la adoptarea legislației de punere în aplicare, la funcționarea autorității centrale, la procedura de executare în cazurile de răpire de copii și la posibilitatea ca străinii să aibă acces la asistență juridică. Rezultatele verificării au fost satisfăcătoare și, chiar dacă există unele motive de îngrijorare cu privire la dificultatea localizării unui copil într-un teritoriu atât de vast, acestea nu sunt de natură să împiedice acceptarea aderării Kazahstanului.

Statele membre au colectat, la rândul lor, informații privind situația din Kazahstan, iar rezultatul a fost discutat în cadrul reuniunii experților din 15 ianuarie 2016.

Informații suplimentare au fost primite de la Biroul permanent al Conferinței de la Haga de drept internațional privat. Kazahstanul a colaborat îndeaproape cu UNICEF în ceea ce privește punerea în aplicare a Convenției din 1980. Au fost elaborate orientări privind punerea în aplicare a convenției. Sub auspiciile UNICEF, a fost planificat un schimb de cunoștințe între autoritățile kazahe /judecătorii kazahi și judecători din alte state contractante la Convenția din 1980, pentru a discuta rolul pe care îl au judecătorii în punerea în aplicare și aplicarea Convenției din 1980 și a dispozițiilor relevante ale legislației naționale. În plus, Kazahstan a desemnat un judecător care să facă parte din Rețeaua Internațională a Judecătorilor de la Haga. În octombrie 2015, secretarul general al Conferinței de la Haga de drept internațional privat s-a întâlnit cu autoritatea centrală și a fost informat cu privire la faptul că profilul de țară era în curs de pregătire și că legislația de punere în aplicare era deja în vigoare. În noiembrie 2015, a fost organizat în Kazahstan un seminar regional de trei zile cu Tadjikistanul, Turkmenistanul, Rusia și Belarus, care a promovat principalele convenții de la Haga, inclusiv Convenția din 1980. În opinia Biroului permanent al Conferinței de la Haga de drept internațional privat, Kazahstanul este un stat motivat, care depune eforturi susținute în vederea punerii în aplicare adecvate a Convenției din 1980.

- **Evaluarea impactului**

Prezenta propunere nu are un impact economic, social sau de mediu semnificativ care să necesite efectuarea unei evaluări a impactului în cadrul Orientărilor Comisiei privind o mai bună legiferare. La fel ca în cazul celor 7 decizii ale Consiliului adoptate deja în 2015 privind acceptarea aderării anumitor state terțe la Convenția de la Haga din 1980, nu este necesară o evaluare a impactului pentru prezenta propunere, având în vedere natura prezentului act legislativ. Într-adevăr, nu există alte opțiuni decât o decizie a Consiliului pentru acceptarea aderării unui stat terț la Convenția din 1980.

Cu toate acestea, Comisia și statele membre au efectuat în comun, în conformitate cu cele de mai sus, o evaluare ce vizează în mod specific situația din Kazahstan, pentru a verifica dacă acest stat este capabil să pună în aplicare în mod satisfăcător Convenția din 1980.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Decizia propusă nu are implicații bugetare.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planurile de punere în aplicare și mecanismele de monitorizare, evaluare și raportare**

Având în vedere faptul că propunerea se referă numai la autorizarea statelor membre de a accepta aderarea Kazahstanului la Convenția din 1980, monitorizarea punerii în aplicare a acesteia este limitată la respectarea de către statele membre a textului declarației, precum și a termenului pentru depunerea acesteia și pentru notificarea Comisiei cu privire la depunere, astfel cum s-a stabilit în decizia Consiliului.

2016/0169 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a anumitor state membre să accepte, în interesul Uniunii Europene, aderarea Kazahstanului la Convenția de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 81 alineatul (3), coroborat cu articolul 218,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere avizul Parlamentului European[6],

întrucât:

(1) Printre obiectivele pe care și le-a stabilit Uniunea Europeană se numără promovarea protecției drepturilor copilului, așa cum se prevede la articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană. Măsurile de protecție a copiilor împotriva deplasării sau reținerii ilicite reprezintă o parte esențială a acestei politici.

(2) Uniunea a adoptat Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului[7] („Regulamentul Bruxelles IIa”), care urmărește protejarea copiilor împotriva efectelor dăunătoare ale unei deplasări sau reținere ilicite și stabilirea de proceduri în vederea asigurării înapoierii imediate a copiilor în statul în care își au reședința obișnuită, precum și în vederea garantării protecției drepturilor de vizitare și a drepturilor privind încredințarea.

(3) Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 completează și consolidează Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii („Convenția de la Haga din 1980”), care stabilește, la nivel internațional, un sistem de obligații și de cooperare între statele contractante și între autoritățile centrale și urmărește să asigure înapoierea imediată a copiilor deplasați sau reținuți ilicit.

(4) Toate statele membre ale Uniunii sunt parte la Convenția de la Haga din 1980.

(5) Uniunea încurajează statele terțe să adere la Convenția de la Haga din 1980 și sprijină punerea în aplicare corectă a Convenției de la Haga din 1980, prin participarea alături de statele membre, printre altele, la comisiile speciale organizate periodic de Conferința de la Haga de drept internațional privat.

(6) Se poate considera că un cadru juridic comun aplicabil între statele membre ale Uniunii și statele terțe oferă cea mai bună soluție pentru cazurile delicate de răpire internațională de copii.

---

6 JO C , , p. .

7 Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO L 338, 23.12.2003, p. 1).

(7) Convenția de la Haga din 1980 prevede că aceasta se aplică în raporturile dintre statul care aderă și statele contractante care vor fi declarat că acceptă această aderare.

(8) Convenția de la Haga din 1980 nu permite organizațiilor de integrare economică regională, precum Uniunea, să devină parte la aceasta. Prin urmare, Uniunea nu poate să adere la convenția menționată și nici să depună o declarație de acceptare a unui stat care aderă.

(9) În temeiul Avizului 1/13 al Curții de Justiție a Uniunii Europene, declarațiile de acceptare făcute în conformitate cu Convenția de la Haga din 1980 țin de competența externă exclusivă a Uniunii.

(10) La 3 iunie 2013, Kazahstanul și-a depus instrumentul de aderare la Convenția de la Haga din 1980. Convenția menționată a intrat în vigoare în cazul Kazahstanului la 1 septembrie 2013.

(11) Numai Regatul Țărilor de Jos a acceptat deja aderarea Kazahstanului la Convenția de la Haga din 1980. O evaluare a situației din Kazahstan a condus la concluzia că acele state membre care nu au acceptat încă aderarea Kazahstanului sunt în măsură să accepte, în interesul Uniunii, aderarea Kazahstanului în conformitate cu dispozițiile Convenției de la Haga din 1980.

(12) Prin urmare, statele membre care nu au acceptat încă aderarea Kazahstanului ar trebui să fie autorizate să o accepte, în interesul Uniunii, și să își depună declarațiile de acceptare a aderării Kazahstanului în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii. Regatul Țărilor de Jos a acceptat deja aderarea Kazahstanului la Convenția de la Haga din 1980 și, prin urmare, nu trebuie să depună o nouă declarație de acceptare, deoarece declarația existentă rămâne valabilă în temeiul dreptului internațional public.

(13) Regatului Unit și Irlandei le revin obligații în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 și, în consecință, acestea participă la adoptarea și la aplicarea prezentei decizii.

(14) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

1. Statele membre care nu au făcut încă acest lucru sunt autorizate, prin prezenta decizie, să accepte aderarea Kazahstanului la Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii („Convenția de la Haga din 1980”), în interesul Uniunii.

2. Statele membre menționate la alineatul (1) depun cel târziu la …* o declarație de acceptare a aderării Kazahstanului la Convenția de la Haga din 1980, în interesul Uniunii, formulată astfel:

„*[Denumirea completă a STATULUI MEMBRU] declară că acceptă aderarea Kazahstanului la Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, în conformitate cu Decizia (UE) 2016/…** a Consiliului.*”

3. Fiecare stat membru informează Consiliul și Comisia în legătură cu depunerea declarației sale și transmite Comisiei textul declarației în termen de două luni de la depunerea acesteia.

Articolul 2

Statele membre care și-au depus declarația de acceptare a aderării Kazahstanului la Convenția de la Haga din 1980 înainte de data adoptării prezentei decizii nu fac noi declarații.

Articolul 3

Prezenta decizie intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 4

Prezenta decizie se adresează tuturor statelor membre, cu excepția Regatului Țărilor de Jos și Regatului Danemarcei.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele